

Uit de vereniging:

B z. 2	In memoriam Huub Tummers
B z. 3	Schenking
B z. 3	Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal – MHVS

Overige artikelen:

B z. 4	Interview Claar en Jean van café de Hoeskamer oppe Boekoel
B z. 6	Kroniek van Swalmen, april, mei en juni
B z. 7	Wie spaarde geen zilverpapier?
B z. 8	Uit de oude doos
B z. 9	Kutelkemutelke 2
B z. 10	Reuverse Hengelaar Sir Lenssen
B z. 16	De Swalmbode, weekblad voor Swalmen, Boukoul en Asselt (7)
B z. 17	Bosomvorming in Beesels Broek
B z. 18	De 60'er jaore
B z. 19	Leuk om te bewaren (14)
B z. 20	Zo was het

Foto's aangeleverd door:

Familie Tummers	blz. 2
Luc Simenon	blz. 4, 5
André Schnitzler	blz. 6, 7
Hans Simons	blz. 6, 7
Edwin Stevens	blz. 7
L. Obers	blz. 8
Archief fam. Lenssen	blz. 10, 13, 14
Archief MHVS	blz. 16, 17, 20
Stichting het Limburgs Landschap, Henk Heijligers	blz. 18
Archief HVMS	blz. 18
Theo Derks	blz. 19
Marjan Blom	blz. 20

Uit de verenigingen:

In memoriam Huub Tummers

Op 3 juli is volkomen onverwacht Huub Tummers overleden. Huub was initiatiefnemer en motor van onze werkgroep Keramische Routestructuur. Deze groep zet zich in om wandelen verbindende fietstochten te maken langs plekken die een rol hebben ge-

speeld in de keramische industrie van weleer. Daarbij beperkt de groep zich niet tot ons vaste werkgebied. De routes worden uitgezet in de hele regio tussen Echt en Venlo, deels aan de overzijde van de Maas en deels over de landsgrens. Wandelroutes van ongeveer zes kilometer worden uitgewerkt en via een app kunnen belangstellenden wetenswaardigheden vernemen over wat op welke plaats langs de route op keramisch gebied heeft plaatsgevonden. Bijvoorbeeld: waar nu een woonwijk is, lag vroeger wellicht een gresbuizen- of pannenfabriek. Via foto's en een verhaal die met de app op je telefoon zijn te bekijken, kun je het verleden van die plek oproepen.

Een ambitieus en omvangrijk project dat alleen van de grond zou kunnen komen met een gedreven aanjager. Die rol was Huub op het lijf geschreven. Hij bleef zoals onze buren aan de oostkant van de grens zouden zeggen: "immer am Ball". En hoe!

Hij had energie voor tien. Als je voor het eerst met hem in contact kwam, dan dacht je al snel: tsjonge wat een drukke gast. Tijdens de crematie werd dat mooi verwoord: hij leek continu in de stand hyper-drive te staan.

Huub vertelde altijd graag waar hij mee bezig

was. En binnen de werkgroep hebben we vaak ervaren dat hij over allerlei zaken een uitgesproken mening had die hij niet onder stoelen of banken stak. Hiermee streek hij anderen nog weleens tegen de haren in. Maar het mooie van Huub was dat hij –als hij tegengas kreeg– hier goed mee omging en ontvankelijk was voor kritische kanttekeningen. Een echte doordouwer die echter ook luisterde naar tegenargumenten. Met die eigenschappen kreeg hij het voor elkaar dat een groepje mensen de schouders ging zetten onder het project en dat diverse gemeenten medewerking hebben toegezegd.

Huub was een 'eeuwige' sportman die altijd wilde winnen. Hij tenniste het hele jaar rond, winter en zomer, meerdere keren per week en kon zich geweldig uitleven met houthakken, maakte veel wandelingen in de natuur, en had met zijn 70 jaar de conditie van een 30- of 40-jarige. Hij noemde zichzelf vaak een 'oudere jongere' en wilde beslist geen 'oudere' worden genoemd. Deze man met een ijzeren conditie, enorme wilskracht en gedrevenheid zou echter toch worden gevelde.

Na een heel kortstondig ziekbed is Annemie, zijn echtgenote, op 19 juni overleden. Huub heeft dit verlies niet kunnen verwerken. Een leven zonder Annemie bleek voor hem uitzichtloos. En plots, op die fatale avond van woensdag 3 juli, eindigde het leven van Huub, iedereen verslagen achterlatend. Een donderslag bij heldere hemel.

Als 'oudere jongere' is hij nu dan toch vertrokken naar zijn eigen eeuwige jachtvelden, zoals hij dat zelf altijd zei. Laten we hopen dat hij, mocht het een keer nodig zijn, vanuit die andere dimensie wellicht een klein subtiel zetje geeft, zodat de werkgroep op de juiste koers blijft.

Huub, we blijven je herinneren als een kundige heemkundeman, een fijne vriend om mee samen te werken en we zullen je naam onlosmakelijk verbinden aan het kleiwarenpject dat jou zo zeer aan het hart ging.

Adieu Huub, we zullen je missen.

Bestuur en werkgroep Keramische Routestructuur van de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal

Schenking

- 32 (kleine) foto's van de klas van W. Bergmans uit 1960-1961, St. Lambertusschool, zijn uit zijn archief. Geschonken door Lei Obers
- drie lucifersdoosjes van voormalig café de Duiker (Rijksweg Noord) met een rood, groen en paars gekleurd deksel/opdruk. Geschonken door Coen Wijnhoven.

Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

13 oktober	Herfstwandeling i.s.m. IVN de Steilrand (gezamenlijke activiteit)
oktober	Lezing door Jan Titulair over Maasschippers (gezamenlijke activiteit)
25 oktober	Nacht van de Nacht wandeling (gezamenlijke activiteit)
november	Lezing Hein van der Bruggen over Joden en Jodenvervolgingen in Limburg (gezamenlijke activiteit)
november	Presentatie jaarboek (Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal)
december	Heemkundeleden vertellen over hun passie. Een drietal leden vertellen elk ca. 20 minuten over een aspect van de heemkunde waarin ze bijzonder zijn geïnteresseerd (Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal)
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)
8 januari 2020	Duurzaamheid: avond over de energietransitie in het grotere geheel, mondiaal/Europees (MHVS en de Dorpsraad)
15 januari 2020	Duurzaamheid: avond over de energietransitie en wat kan daarmee in huis, als burger (MHVS en de Dorpsraad)

Let op: datum wijziging

De MHVS organiseert op vrijdag 25 oktober a.s. de Nacht van de Nachtwandeling. Dus niet op zaterdag 26 oktober, de landelijke Nacht van de Nacht, zoals in de media vermeld wordt.

Meer informatie volgt t.z.t. via onze site, diverse dagbladen en facebook.

En verder... het programma kan nog worden aangepast. Er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Nadere publicaties in 't Zjwaemke en Puiklokaal.nl.

Wandelingen Swalmdalgidsen en kanotochten. Deze activiteiten worden georganiseerd door Staatsbosbeheer en zijn niet gratis. Nadere publicaties in 't Zjwaemke en VIA Limburg. Zie ook www.natuurlijkasselt.nl en voor de wandelingen met de Dorpsgidsen in Beesel, zie www.rondleidingin-beesel.nl.

Het jaarprogramma van IVN De Steilrand is te vinden op (<http://ivn.nl/afdeling/de-steilrand>).

Interview Claar en Jean van Café 'de Hoeskamer' oppe Boekoel (biejeingezeumerd oet de präättjes die wild-eweg bleve sjtruime...)

Annelies Hermans

Óm te beginne: wie geit 't mit uch, noe 't café al 'n tiedje gesjlaote is.

Claar: Bön nag àl neet d'raan gewènd, ich mis d'n toemel van de luuj. De ganse graasj lik vol mit greij oet d'n inboedel. Nag neet de mood óm 't oet te zeuke.

Jean: Ich woor d'r al langer klaor mit, höb det houfsjtök aafgesjlaote. De tied mit de klantje woor sjoon, noe is 't tied veur ós zelf, de kinjer en kleinkinjer.

Det kèn ich mich indinke. De meeste luuj kènne uch van 'De Hoeskamer'. Wie verlöp d'n daag songer det anger 'hoeselik' laeve?

Claar: Gans geweun, ich bön noe zök aan 't breije en frides gaon v'r nag altied mit ós vas gruppe kaarte, allewieles bieje Ben (Soranus).

Jean: Ich riej nag altied vrachwage veur Peters Recycling, tösse Arcen en de Nuusjtad, al 18 jaor. Zolang det nag geit, gaon ich door. Wie ich Claar leerde kènne, werkde ich bieje Keramiekfabriek 'Nobel' aan de Bossjtraot. De sjouw mit dae naam sjteit d'r nag.

Hiej geit 't interview de mis in, waat ouch waal te veurzeen woor. Es se Claar get vreugs, kries se 'n antjwaord en innegang 'ne houp kwante verhaole. Ónger angere euver de Hoeskwakers,

de vastelaovesklup van de Boekoelse jeug (eers van 12 – 16 jaor, noe toet 18 jaor). Opgerich in de 'Hoeskamer', mit Claar es besjermvrouw. Èns per maondj waerde ónger leiding van de eljers get georganiseerd veur Kwekkerte, Kuulköpkes en Hoeskwakers same en óm middernach woor 't fees aafgeloupe.

Mer noe get anders. Wie höb g'r uch in de leefde gevónje?

Claar: Ouch in de kroeg, in 1989. Wie ich al 'n paar jaor allein woor, ging ich op 'ne keer mit mienne zoon, dae deeje darte, nao café 'De Aaj Meule' in Neel. Dao zoot 'ne nette vent, dae mich drek opveel. Ich maakde 'n opmerking euver zien drenkske, mer hae goof gèn reaksie. (Jean, dreug: nieks van aantrèkke.)

En toen?

Hae woor bieje 't veertal darters wo mienne zoon bieje heurde, dus idderskeer mit kompetitie troffe v'r ós en klasje-neerde den get mitein. 't Eerste half jaor bleef 't daobiej; Jean woonde nag bieje zien mam en noom zich de tied.

Op 'n gegaeve moment kwoom d'r al get dökke bieje mich euver de vloer, en ouch det beveel. Drie keer raoje wo det op oetdreijde...

En daonao zit g'r in 'De Hoeskamer' terech gekómme.

Jao, det is 'n sjiek verhaol. 't Woor in 2001, v'r haje twee paerdjes, min of meer kedo gekrege van 'ne klantj, dae mit ein paerdje zien raekening van zón € 38,-- woog betale. Zoget kós allemaol bieje ós. Hae zag geliek d'r bieje det d'r nág 'n paerdje woor, en die twee moogde neet gesjeije waere, det haaj d'r de veurige eigeneer belaoft. Dus 'twee veur de pries van ein', mer v'r haje gèn weij. Es lede van de 'Oranjesjötters', de Boekoelse sjötteriej, zote v'r op 'ne daag bieje Sjraar van de Broek in 't café en lete blieke det v'r 'n hoes mit 'n weij zóchte. Sjraar mete in d'rachteraan: "Dees tent is te koopt!" Corrie Hendrikx, waat ouch aan 't buffet zoot, zag: "Sjraar, den höbbe v'r hiej oppe Boekoel gèn hoeskamer meer!" Zó is 't café aan dae naam gekómme. Daags d'rnao ginge v'r truuk óm te heure of Sjraar 't haaj gemeind van dae verkoopt. Jao dus. De koopt waerde gesjlaote bieje de notaris en zo begóste v'r mit 'De Hoeskamer'. Aangezeen de pepiere veur de horeca ós óntbroke, kwom Sjraar oethelpe. Jean en ich zin in Eindhoven 't certificaat 'Sociale Hygiëne' gaon haole en ich deej nag efkes 't eksame veur cafébedrief d'r bieje; eerste keer gesjlaag.

Móste de kinjer helpe in 't café?

Nae, die wore al allemaol 't hoes oet, mer v'r höbbe ze waal altied everal bieje betrokke. Trudy (dochter van Claar) haet de lèste jaore dökker oetgeholpe mit de kirmes, mit feeste en anger soort drökde.

Haajt g'r genóg vrieje tied, veur fekansie be- veurbeeld?

Jean: ich bön geine vastelaovesvierder, ging vreuger mit die daag altied nao de Eiffel. Det geit mit 'n kroeg netuurlik neet, en trouwes, v'r haje die paerdjes én ós twee teckels óm veur te zorge. En laternaos haet 't naoberhoes hiejnaeve de besjtu-
ming gasteverblief gekrege en det guf netuurlik verplichtinge. Dus nootj fekansie, mer det maak ós nieks oet.

Wie haajt g'r de take rónj 'De Hoeskamer' verdeild?

Jean: Aangezeen v'r allein op vriedig, zaoterdig en zónjig aoep wore, kreeg Claar alles rónj 't café zelfsjtenjig geregeld. Daonaeve haje v'r allebei anger, vas werk; ich oppe vrachwage, Claar bieje 'Hornheide'. Dao is 't toen waal mit gesjtop en gaon werke bieje 'n bekkeriej in Naerkantj.

Nao 'n ernstig verkeersóngelök in 2017 is 't, nao de revalidatie, bieje 'n bekkeriej in Naer aan de sjlaag

gegaon, toet aan zien pensioen.

Claar, höbs doe ootj in 't café mit de móndj vol tenj gesjtaon?

(Lachend) Nootj! Of 't mót zin gewaes wie Jean 'ne aezel kreeg! 'n Kedo van de jeug van de Boekoel, veur zienne 70ste verjäärdig. (Wie d'r 60 waerde, haet d'r de visviever bieje 't Sjpik 'kedo' gekrege, toet 'Lac Lebon' geduip)

Waatv'r 'bóch' waerde g'r neet kwiet en waat leep good?

Claar: Bóch höbbe v'r nootj gesjöd, ich ging mit de inkoopt aaf op waat de luuj vroge. De jeug wól Sjróbbelaer en Flugelkes, en mit 't Vrouluusjpiktakel wore 't 'Hugo's'. Det sjpiktakel is geweldig; óm 8 oer idderein binne en óm 5 op 8 zit de sjtumming d'r in! Pas nag 't 22-jaorig besjtaon gevierd, veur 't eers bieje Soranus. Wets se waat ouch altied sjoon woor: luuj die hiej mit de familieje häöre 80ste of 90ste verjäärdig vierde. Die drónke altied gaer 'n paar avvekäötjes mit sjlaagroum. Waat euverbleef goof ich mit, veur in 't bejaardehoes.

Höb g'r nag planne of winse?

Nae, nieks meer te winse. V'r zin diek tevreje, höbbe pas nag ós 25-jaorige LAT-relasie gevierd! Waat ós good duit: es v'r klantje van ós café treffe, kloekke v'r d'r same 'ne en kenne v'r 'ns lekker klasjenere. Kump gelökkig geregeld veur.

Claar: noe mót ich toch ech aeve vertèlle wie det ging toen 't buffet (door veer sjterke men) oet de café waerde gedrage... Taege de wandj zoot 'n gezet geplek... oet 1959! Die haet emes, dae in 't zaelke zoot te kaarte, zich mit-
genaome es aandinke. En terwiel 't buffet nao boete ging, dreijde v'r 'Schön war die Zeit'... Claar en Jean, geur höb zoväöl verteld, det pas neet allemaol in deze 'Biejeingezeumerd'...

**In idder geval bedank veur dit aoepertig ge-
sjprek. Haopelik kènt g'r nag lang en dök de
luuj ammezere mit uch verhaole.**

Aafsjietskede 'Hoeskwakers'

Kroniek van Swalmen, april, mei en juni

Johanna Cox-Geraedts en Riky Simons-Julicher

April

Omdat het huurcontract met pandeigenaar WoonGoed 2-Duizend afloopt in maart 2021 heeft de gemeente Roermond de huur opgezegd van het voormalige gemeentehuis in Swalmen en zullen diverse sociale initiatieven en commerciële instellingen op zoek moeten naar ander onderdak.

Wepa-papier, voorheen Van Houtum, ziet zich gedwongen 20 van de 180 medewerkers te ontslaan of te herplaatsen als gevolg van het buiten werking stellen van de overbodige Krepp-papiermachine voor hygiënisch handdoekpapier.

Het folkloristisch en cultuurhistorisch museum in Asselt is vanaf 28 april weer elke zondagmiddag open t/m 27 oktober. Dit jaar is er naast de basiscollectie met lokale vondsten uit steen-, brons- en ijzertijd een thematentoonstelling ingericht met metaaldetectorvondsten sinds de bronstijd.

Koningsdag in Swalmen. Vier nieuwe leden in de Orde van Oranje Nassau (v.l.n.r.):

1. André Schnitzler (71) is jarenlang actief bij vastelaovesvereniging De Fobmötse, stadsgids in Roermond en was in het verleden voorzitter en bestuurslid bij volleybalvereniging S'62.

2. Huub Custers (60) krijgt de onderscheiding o.a. voor zijn jarenlange verdiensten voor Kindervakantiewerk Swalmen, vastelaovesvereniging de Hopsjlokkers en jongerenkoor Con Dios.

3. Jan Hinssen (72) voor zijn werk voor de parochiekerk H. Dionysius in Asselt, de begraafplaats aldaar en het museum. Ook de kruisen en kapellen in en om Swalmen knapt hij mee op.

4. Margot Jordans-van der Pluijm (73) wordt gewaardeerd voor haar inzet voor de zwakkeren in de samenleving o.a. als taalcoach bij Vluchtelingenwerk en assistente van de gevangenispredikant in Roermond.

5. Gerard Jonkman (60), woont in Roermond, maar is al jarenlang secretaris van Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen. Momenteel is hij ook voorzitter van Stichting Zwembad de Bosberg en vrijwilliger bij de Protestantse Gemeente Roermond.

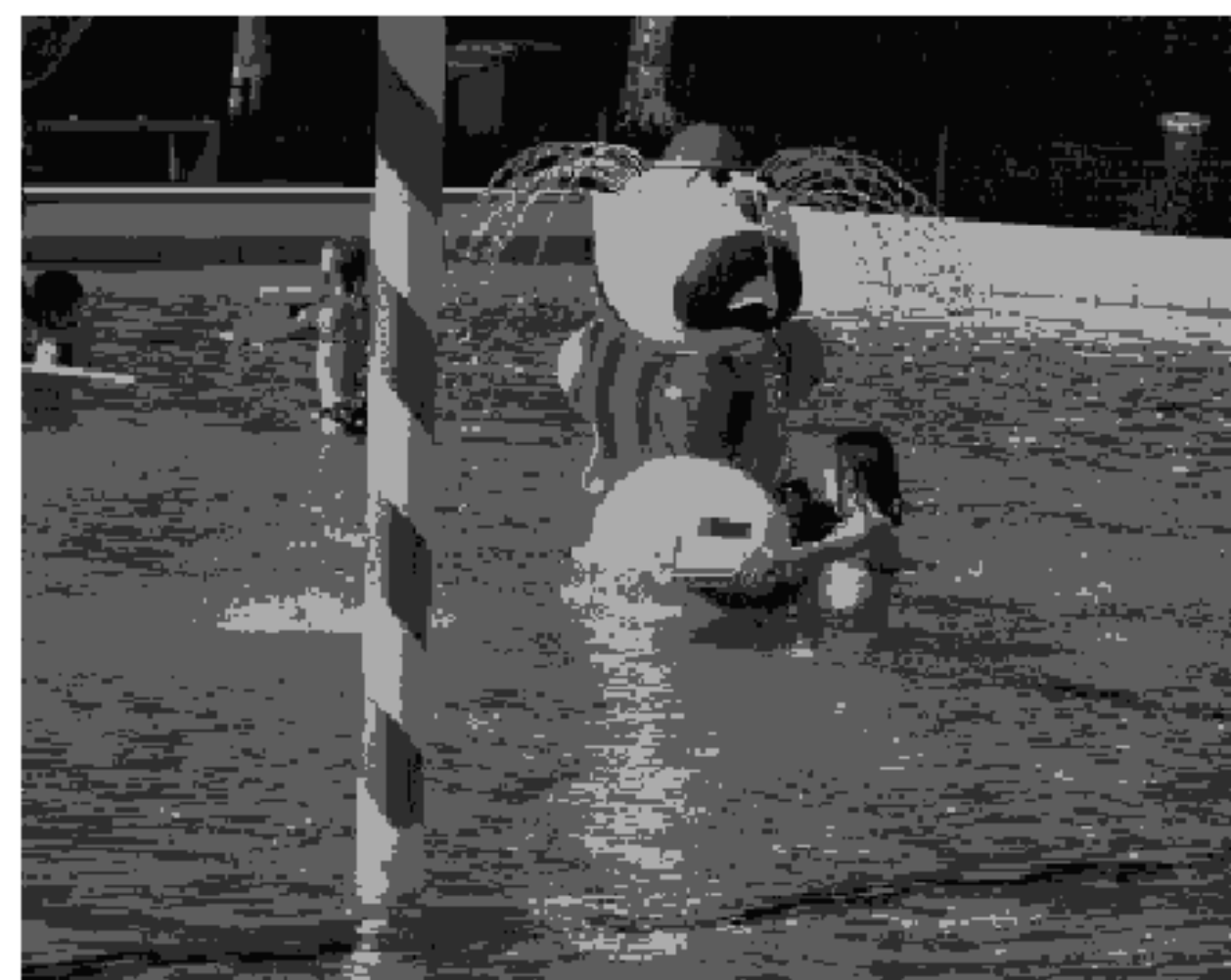
Op zondag 28 april is er een door de Dorpsraad georganiseerde feestelijke bijeenkomst voor alle gedecoreerden in café Wilma&Thijs.

Mei

Zwembad de Bosberg is weer klaar voor het nieuwe seizoen. Het fraai gerenoveerde restaurant heeft ook een nieuwe uitbater: Xu van wokrestaurant Royal Palace.

Zorgboerderij Asselterhof krijgt de jaarprijs van de Stichting 1443 vanwege de inspirerende manier waarop bij

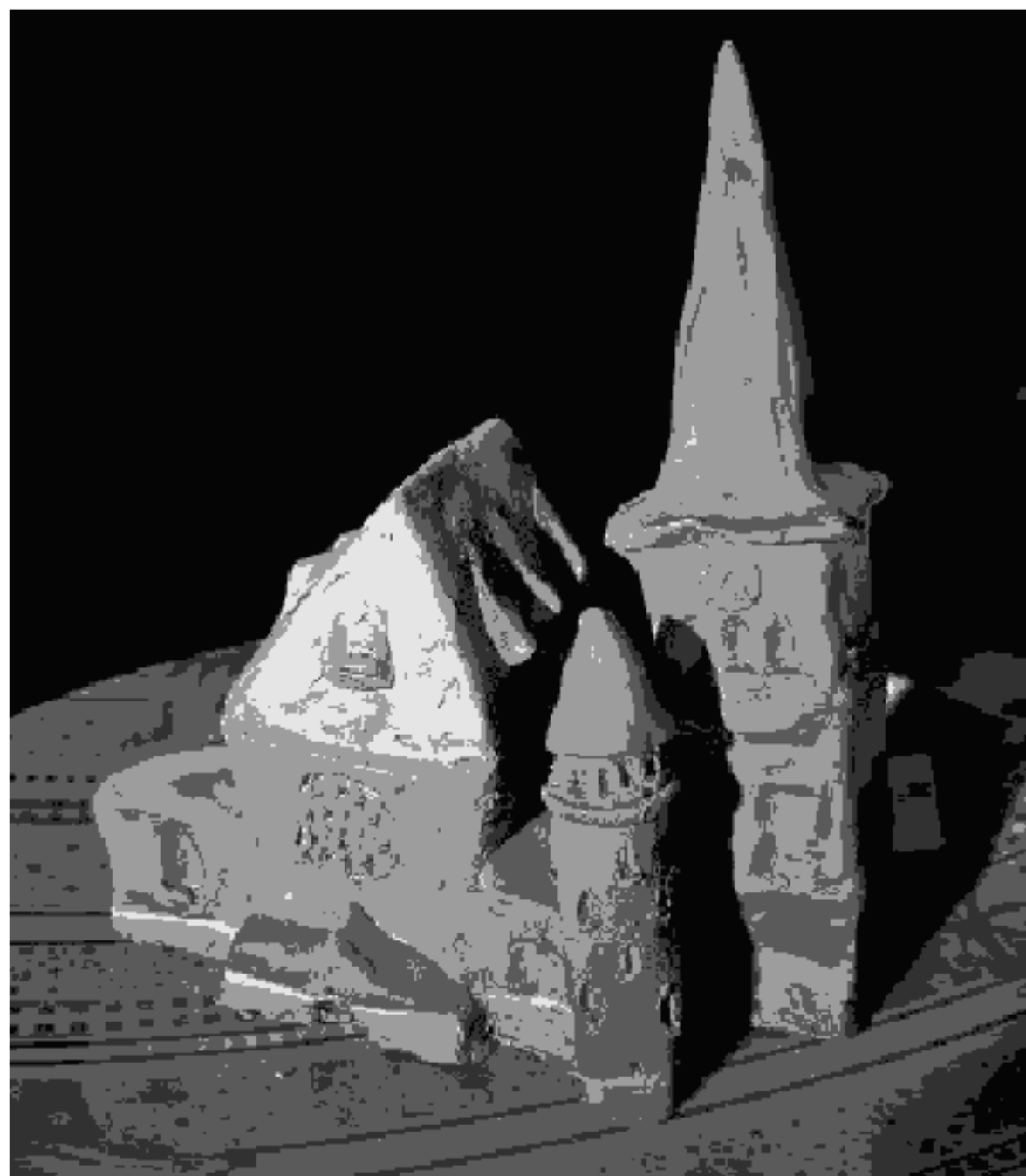
dit bedrijf met mensen met een beperking en dieren wordt omgegaan.

Dodenherdenking. Bij het oorlogsmonument op het kerkhof aan de Bosstraat worden de Swalmer slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog herdacht met medewerking van een koperensemble van harmonie Amicitia Boukoul, leerlingen van basisschool Theresia Boukoul, Dorpsraadvoorzitter Wim Suilen en wethouder Waajen namens de gemeente Roermond.

Hemelvaartsdag. De traditionele fietstocht van de beide heemkundeverenigingen voert de deelnemers door het Swalmdal naar Brüggen en van daaruit door het voormalig munitiedepot Brüggen-Bracht.

Maar liefst 37 teams en 304 deelnemers doen mee aan de tweede aflevering van de Dörpskwis Zjwame. Zij voeren heel wat Swalmen-gerelateerde opdrachten uit zoals het nabouwen van de

Lambertuskerk uit 2 kg klei. Gestreden wordt om de wisseltrofee Nepomucenus.

Juni

Pastoor Chrit Willems van Asselt viert op 2 juni zijn gouden priesterjubileum met een dankdienst. De door het kerkbestuur aangeboden receptie in restaurant Maaszicht wordt druk bezocht. Na 33 jaar doet hij het nu wat rustiger aan en overweegt aan het eind van dit jaar terug te treden als pastoor.

Het gerenoveerde Park Nopperhof met een tweede jeu-de-boulesbaan wordt officieel geopend door de wethouders Marianne Smitsmans en Frans Schreurs. Het plan voor de opknapbeurt en nieuwe aankleding is ontstaan uit samenwerking van een werkgroep van de jeu-de-boulesclub, bewoners van Jan Baptist en aanleunwoningen, de Dorpsraad en gemeente Roermond.

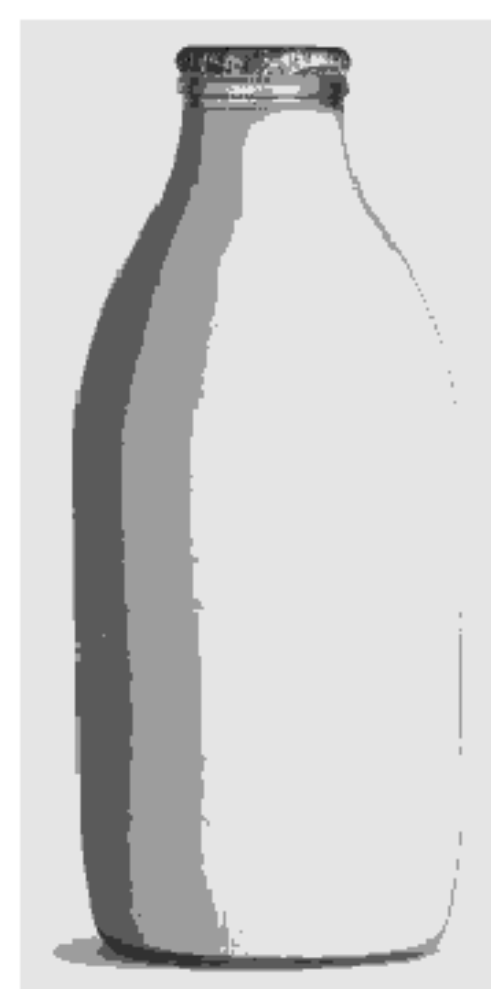
Het Heier Kerpelke, voor het eerst genoemd in 1803, ligt er weer fraai bij. Resultaat van een gezamenlijk initiatief van de werkgroep leefomgeving van de Dorpsraad, buurtbewoners en de gemeente om dit rijksmonument en zijn directe omgeving een opknapbeurt te geven.

In Asselt trekt weer de traditionele sacramentsprocessie met enkele honderden deelnemers vanaf het Rozenkerkje via het rustaltaar met bloemtapijt op de kruising aan de Raayerluyckweg/Op de Berg.

Wie spaarde geen zilverpapier?

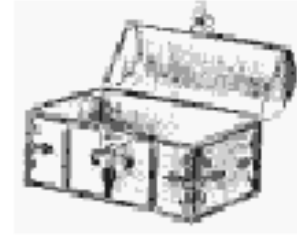

Hele generaties kinderen hebben van voor de oorlog tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw zilverpapier gespaard. Vooral meisjes maar ook jongens zijn actief geweest. Waarom ze dat deden? Het was voor een goed doel. Wat dat doel was is de meesten echter nooit duidelijk geworden. We willen hierover graag wat meer weten en daarom staat dit stukje in Biejeingezeumerd. Wie heeft nog herinneringen aan het sparen van zilverpapier? Welk zilverpapier spaarde je want niet alles was geschikt. Wat was het doel? Waar leverde je dat in? Waar ging dat vervolgens naar toe? Kreeg je ooit te horen wat het had opgeleverd? Misschien heeft u een aardige anekdote die er mee samenhangt. In sommige plaatsen werden de afsluitingen van melkflessen verzameld. Is daar bij iemand iets meer over bekend?

We vinden het interessant om hierover wat meer aan de weet te komen. Ook om te kijken of er op dit gebied verschillen waren tussen bv. de dorpen Swalmen – Beesel – Reuver en Belfeld. Kunt u op een van de vragen een antwoord geven dan bel of mail ons a.u.b. even. We maken dan een afspraak en zorgen ervoor dat uw herinneringen behouden blijven.

Henri Smeets, 0475-502241 of h_smeets@hotmail.com

Uit de oude doos

Op de foto uit 2019-2 (klassenfoto van de Lambertusschool uit 1986-1987) is een aanvulling gekomen. De ontbrekende naam in het rijtje is door Simone Wijnands doorgegeven. Hartelijk dank!

14. Nancy Stienen

De foto van de vijfde klas van meester Bergmans uit 1960-1961 siert in deze editie ons blad. Het betreft een jongensklas van de Lambertusschool.

Van links naar rechts:

1e rij: Wiel Verlinden, Boy Vallen, Daniël Lebon, Chris Eggels, Michel Schumann, Jan Becks, Hans Timmermans, Chris o/d Camp

2e rij: Jo Schouwenberg, Wiel Piepers, Ed Ramakers, Hans Cox, Jos Vallen, Jos Hendrickx, Wim Janssen, Lou v. Melick

3e rij: Thei Franssen, Jo v. Keeken, Jan Geraedts, Henk Heijnen, Hein Geenen, Wim Heijnen, Lex v. Ham, Wim Lensen

4e rij: Ton Naus, Michel v. Berlo, Pieter Simons, Cor Pijpers, Maurice Hawinkels, Piet Emans, Joep Cluitmans, Jan Engelen

Kutelkemutelke

Deel 2: de etymologie van kutelkemutelke

Paul Bloemen, docent Limburgs, Vereniging van Leraren in Levende Talen

In de woordgeschiedenis van kutelkemutelke beperk ik me tot het eerste woorddeel van kutelkemutelke: kutelke, afgeleid van kutele. De reden hiervan is dat mij de woordgeschiedenis van kutele interessanter lijkt dan mutelke, afgeleid van tumele/toemele, overigens met dezelfde grondbetekenis als kutele: buitelen, tuimelen.

Kukelen is rond 1900 in Nederland in zwang gekomen, ook in de variant omkukelen met als betekenis 'op handen en voeten duikelen, omvallen'. We moeten de oorsprong zoeken in de sfeer van goochelaars en narren, met als centrale thema's het bedriegen, het maken van grollen en grappen en de spot drijven met iemand. Het begon allemaal met de eigenschap van de koekoek: het bedriegen. Voor de beeldvorming heb ik de goochelaar (de bedrieger) en de nar (de komiek) in het overzicht verwerkt. Het eindpunt is het heden (2019) en we starten beneden in het overzicht (3000-2000 v. Chr.). We overbruggen dus een periode van ruim 4000 jaar.

We beginnen bij het bedriegen, dat zich vervolgens opsplijt in goochelen en gekheid maken. Uit de gekheid ontstaat het buitelen en dit eindigt uiteindelijk in Beesel/Reuver met een koprol.

2019

Beesels/Reuvers kutelkemutelke = koprol

Beesels/Reuvers kutele = tuimelen, buitelen

Nederlands naast guichelen ontstond kukelen = tuimelen, buitelen (de buitelende nar)

Nederlands guichelen = gekheid maken, spotten *** (de spottende nar)

Nederlands goochelen = manipuleren door gezichtsbedrog (de goochelaar)

Middelnederlands naast kokelen (goochelen) ontstond gukelen/guchelen = schertsen, spotten, gekheid maken (de spottende nar)

Middelnederlands kokelen = bedriegen ** (de goochelaar)

Oudhoogduits goukolon = bedriegen (later: gaukeln)

Westgermaans *gaukalon = bedriegen

Indo-Europees *gauka = koekoek (bedrieger onder de dieren) ± 3000-2000 v. Chr.

* Wetenschappelijk gereconstrueerde woorden.

** Hiermee is het woord 'kokelaer' verbonden. Dit betekent 'tovenaar'.

De Brabantse en Vlaamse familienamen 'Keukelaer/de Keukelaere' zijn hiervan afgeleid.

*** Giechelen (zachtjes lachen) is een neenvorm van guichelen.

Giechelen om de guichelende nar.

Gronings: gucheln = gniffelen, in het geniep lachen

Gelders: goechelen = giechelen

Meer lezen over het Beesels/Reuvers? Kijk dan wekelijks op www.puiklokaal.nl.

Reuverse Hengelaar Sir Lenssen: een week lang onafgebroken hengelend op de Maas

Sjra Vintcent †

Juli 1971

Sir Lenssen, van beroep fabrieksarbeider, is 49 jaar. Wie in Reuver kent hem niet? Gewoon ondenkbaar. Vele, vele jaren is hij een vaste deelnemer aan de carnavalsoptocht in Reuver. Hierin is hij gewoon niet weg te denken.

Sir heeft verschillende hobby's. Zijn grootste hobby is hengelen. Bijna elk vrij uurtje brengt hij wel ergens bij het water door, gewoon als individueel hengelaar of als lid van de Reuverse hengelsportvereniging 'de Forel'. Bovendien zet Sir zich in als controleur-monsternemer van het Maaswater.

... Het plan was gerijpt. Definitief! Sir had besloten om een week lang, onafgebroken in

een roeiboot hengelend op de Maas te gaan doorbrengen. Niemand kon hem meer van zijn plan afhouden.

Reuver, 17 juli 1971

In de verschillende Limburgse regionale dagbladen stond het volgende bericht van de Reuverse correspondent Sjra Vintcent:

Reuverse hengelaar week onafgebroken vissend op de Maas.

De Reuverse hengelaar Sir Lenssen (49 j.) zal een week van zijn vakantie geheel gaan wijden aan zijn grote hobby: hengelen. Een hele week lang wil hij ongestoord en in grote eenzaamheid gaan hengelen in een roeiboot op de Maas in Reuver, zonder aan

wal te komen. Ook de nacht zal hij in zijn boot doorbrengen. Het avontuur van de heer Lenssen begint hedenmiddag (zaterdag) om 13.00 uur als hij enkele tientallen meters buiten de oevers nabij de loswal te Reuver voor anker zal gaan en eerst de volgende week zaterdagmiddag weer aan wal zal komen.

Vrijdagavond bezochten wij de avontuurlijke hengelaar, toen hij volop in de voorbereidingen zat. Zijn vrouw was juist bezig met het pakken van een grote tas met levensmiddelen, speciaal in blikjes. Er stond een petroleumstelletje klaar, verschillende hengels, een groot zeil dat de roeiboot 's nachts moet afdekken en eventueel beschutting moet brengen bij minder gunstig weer, de driekleur, welke in de geïmproviseerde mast moet komen, een slaapzak enz.. Sir Lenssen zal zichzelf geheel verzorgen, zelf wat eten klaarmaken, kortom hij zal van niemand afhankelijk willen zijn. Om de twee dagen zal zijn hengelvriend Hein Blomen hem nieuwe voorraad eten brengen. Dat is het enige contact dat Sir Lenssen in de komende week wacht. Nauwkeurig wil hij in deze week bijhouden hoeveel hij denkt te vangen, op welk tijdstip de vis het beste wil bijten, bij welke weersomstandigheden enz.. "Er zal iets heel bijzonders moeten gebeuren wil men mij deze week aan de kant krijgen. Ik zie het niet zozeer als een record breken, ik weet trouwens niet eens of er een dergelijk record bestaat. Vaker hoor je wel eens dat de één zoveel kilometers loopt enz. enz. en toen dacht ik -dat wilde ik trouwens vorig jaar al eens doen- om eens een week onafgebroken te gaan vissen. Meer niet, zomaar voor de aardigheid", aldus Sir Lenssen, die al 25 jaar lid is van de Reuverse hengelsportvereniging 'de Forel'.

Het avontuur begon!

Zaterdag, 17 juli 1971. 's Middags rond 13.00 uur stak Sir van wal. Zijn zoontje Luud zou voor een dag en een nacht meegaan. Aan wal stonden een aantal toeschouwers, die Sir 'uitwuiden'. Enkele tientallen meters vanaf de wal werd op de plaats van bestemming het anker overboord gezet met een ketting van ca. 7 meter. Daarna werden links en rechts stalen buizen in de rivierbodem gezet en met kettingen vastgemaakt. Dit alles zou het een hele week moeten houden. En met de drukke scheepvaart op de Maas was dit ook geen overbodige luxe.

Mooi weer

Deze eerste dag op de Maas was het mooi weer. Veel

zon en een zwakke noordenwind. Nadat de roeiboot zijn 'vaste stekkie' had gekregen op de Maas, ging Sir zijn hengel klaarmaken. Er werd op diepte gepeild. Dat viel mee ... 1,80 meter. De voerballen werden gedropt en binnen enkele minuten werd het eerste visje aan boord gehaald. Zo verstreken de eerste uren op de Maas. Af en toe kwamen wat mensen langs de kant naar de moedige, avontuurlijke hengelaar kijken. "De vangst viel deze middag wat tegen. Met noordenwind is het slecht vissen", zo rapporteerde Sir in zijn dagboek.

Tegen een uur of zes 's avonds had zoon Luud dorst gekregen. "Pap, hebben wij wat te drinken", vroeg hij. De voorraad drank en sigaretten lag in het voorste gedeelte van de boot. "Ik zat fijn te vissen, toen ik mijn zoon opeens hoorde proesten en huilen. Wat was het geval? Luud had de verkeerde fles gepakt..., de fles met petroleum". Goede raad was toen duur. Er werd een fles met melk tevoorschijn gehaald. Zoon Luud dronk hiervan met volle teugen en moest toen overgeven. Op dat moment dacht Sir dat zijn 'uitstapje' een vroeg einde zou krijgen. Toevallig was Hein Blomen op bezoek. Deze haalde de zoon van boord en bracht hem naar huis. De avond begon te vallen en de verlichting van de boot werd aangestoken. "Het was een rode en een groene lamp. Een mooi gezicht toen het donker was".

20 Voorntjes

Sir had er nu enkele uren ervaring opzitten. De visvangst op deze eerste dag viel wat tegen: 20 voorntjes. Alles rond deze vangst werd genoteerd, want het was de bedoeling om naderhand nog eens na te gaan welke soorten vis hij zou vangen en onder welke omstandigheden. Tegen negen uur werd het donker. Sir pakte nog een pilsje en enkele boterhammen. De radio werd aangezet. Het weerbericht voor de volgende dag was gunstig. Zonnig weer, dus dat zag er goed uit voor de tweede dag. De vlag werd gestreken en Sir dook onder zeil om te gaan slapen. Dat viel de eerste avond niet mee. De boot schommelde en dat was eerst goed wennen. Tegen middernacht viel de hengelaar dan toch in slaap...

Zondag 18 juli 1971, korte nacht

Toen Sir onder het zeil in zijn boot was gaan slapen, had hij zijn wekker op zes uur ingesteld. Maar van de voorgenomen rust van zes uur kwam niets terecht. Om vier uur zondagmorgen begon zijn boot flink te schommelen toen een rijnaak van

2.000 ton passeerde. De golven sloegen tegen de roeiboot tot zelfs boven aan de rand. Direct was hij klaar wakker. Er volgde al snel een tweede boot. Hij had voorlopig de handen vol om alles weer goed te ordenen. De tweede volle dag begon met een 'koude douche'. Hiervoor diende water uit een jerrycan. Dat was een heerlijk gevoel, zo in de buitenlucht. Dat friste op!

Ofschoon Sir weinig had geslapen, was hij naderhand toch vrij fit. De zon kwam op. "Het was een prachtig gezicht om vanuit mijn boot de rode bol boven de Duitse grens te zien opkomen. Het beloofde een warme dag te worden. Vroeg in de morgen hing boven het water van de Maas een lichte nevelsluier."

Goed geslapen? Niet koud gehad?

Al vroeg in de morgen kreeg Sir zijn eerste bezoek. Vanaf de wal werd hij begroet en men informeerde of hij goed geslapen had en of de kou in de afgelopen nacht was meegevallen. Sir met zijn duim in de lucht: "Alles oké!"

"... En veel gevangen gisteren?" Toen Sir zijn 20 stuks gevangen vis aan de mensen aan wal rapporteerde, vonden deze dat het er niet zoveel waren. Sir dacht in zichzelf: "de beste stuurlui staan altijd aan wal".

De vlag was intussen weer in top gegaan. Er was geen vleugje wind. De hengel werd visklaar gemaakt en al snel zat een mooie rietvoorn aan de angel. Dat was even een goed begin. Tegen tien uur stond de zon al hoog aan de hemel. Sir kreeg het warm. Het hemd ging uit en toen kon het lichaam lekker bruinen. Hij voelde zich in zijn nopjes. Zo gek was zijn avontuur toch niet? Een sigaretje, een lekker pilsje, muziek uit de radio..."wie doet mij wat?" Daarbij van tijd tot een mooie voorn aan de hengel.

Natuurlijk was Sir benieuwd hoe alles met zijn zoon Luud afgelopen was. Familie kwam hem naderhand vertellen dat alles wel in orde zou komen. Zoon Luud had nog een beetje 'een kater'. "Dat gaat beslist over", dacht Sir "want een kater heb ik ook wel eens in mijn leven gehad en dat ging ook vanzelf over."

Middagpotje

Het was 12 uur geworden. De tijd was vrij snel voorbij gegaan. Ook al omdat er steeds mensen bij hem 'op bezoek' kwamen. Lenssen maakte zelf zijn middagpotje klaar en dat smaakte hem best. Ook in de

middaguren was het een komen en gaan van geïnteresseerden aan de wal. De temperatuur bereikte de 30 graden. Maar geen zorg. Sir had voldoende (koud) bier aan boord. De dag verstreek. Het werd stiller langs de Maas. In precies dezelfde kleur als de zon 's morgens opgekomen was, ging deze nu in het westen onder. Een mooie rode, rose glans achterlatend. Met de rust om hem heen viel dit hengelbaar Sir nu ineens op. Rond negen uur die avond werd de vlag weer gestreken. Ook wat dit betreft hield hij zich aan de regels en gebruiken. De rode en groene lampjes die de boot moesten markeren werden weer ontstoken. Toen Sir na een warme dag in alle eenzaamheid in zijn roeiboot op de Maas dobberde, werd nog even op paling gevestigd. De totale vangst bedroeg die dag 25 stuks.

Maandag 19 juli 1971

De dag begon precies hetzelfde als gisteren. Om vijf uur in de morgen werd Sir door een passerende boot wakker geschud. Opnieuw schommelde zijn boot als een soort teken om te ontwaken. Het beschermende zeil werd weer opgerold. Het was wel even wennen. Zo van onder het zeil vandaan, direct in het felle morgenlicht. De vlag ging in top! Er was meer wind. Uit het noorden. Deze wind zou wel niet zo gunstig zijn voor de visvangst.

Sir merkte nu ineens dat alle geluiden om hem heen veel meer gingen opvallen. Zoals bijvoorbeeld het klotsen van de golven tegen de achterkant van de boot. Hiervoor zorgde de noordenwind. In eerste instantie was dit eentonig geluid niet aangenaam. Hij moest er aan wennen. Net alsof hij er op bléef letten...

De inwendige mens werd versterkt. Er werd verse koffie gezet op het petroleumstelletje en een paar dikke boterhammen gingen er toen goed in. Tijdens het 'douchen' bemerkte hij dat zijn baard al flink begon te groeien. Gewoon lekker laten groeien!

Hein Blomen had weer nieuw lokvoer bezorgd en opnieuw begon de visvangst. Twee volle dagen had Sir nu al op het harde bankje van zijn boot gezeten. Dat viel niet mee. Het bankje werd verruild voor een tuinstoel. Nu kon hij lekker languit in deze stoel liggen. De wind was een beetje gaan liggen en het werd weer lekker warm. Rond het middaguur kreeg Sir het Dagblad voor Noord-Limburg op bezoek. Sjeng Lommen uit Tegelen wist graag het naadje van de kous en wat precies de bedoeling van het avontuur was. Sir vertelde honderduit. Er werd een foto gemaakt. Na dit interview was het

etenstijd. Een gebraden haantje. Dat smaakte best.

Familie op bezoek

In de middaguren kwam familie op bezoek. Toon Roddeman en zijn zuster Joke met de kinderen kwamen de stoere hengelaar met een bezoek vereren. Over en weer werden boodschappen uitgewisseld. Toon schoot enkele kiekjes en met 'moed houden en tot de volgende keer' werd afscheid genomen. Aan de wal bleef het een komen en gaan van mensen. De brandende zon had intussen het lichaam van Sir mooi gebruind. De derde dag op de Maas ging naar het einde. Lampen en radio aan en bij een flesje bier lag Sir in zijn tuinstoel alles nog eens te overdenken. Zijn boot dobberde rustig op het water. Ook hieraan was hij intussen gewend. De buit: 23 vissen en een fijne dag. Om 24.00 uur 'ging het zeil dicht' en weer slapen.

Dinsdag 20 juli 1971

Na een heerlijke nachtrust was Sir vroeg uit de veren. Wel kreeg hij zo langzamerhand stijve benen door een gebrek aan beweging. Daar moest snel wat aan gedaan worden. Dus: ochtendgymnastiek in de boot. "Dit hield ik voortaan elke morgen bij, anders was ik vastgeroest in mijn stoel."

Opnieuw zon. Zou het weer een zonnige warme dag worden? Opgewekt werden de dagelijkse 'huishoudelijke zaken' geregeld. De wind kwam nu vanuit het zuiden. Net alsof de vlag nu nog mooier wapperde. Rond 10.00 uur kwam Ger Lenssen. Met de boot van Hein Blumen roeide deze naar Sir. Hij kwam het Dagblad voor Noord-Limburg brengen met het artikel en een foto over het 'Maas-avontuur'. Samen dronken zij een pilsje en er werd wat over ditjes en datjes gepraat. Het vissen ging intussen gewoon door. De dag vloog voorbij, eten, afwas doen, een interviewtje met 'de Limburger' er tussendoor en het was

weer avond. Toen de zon weer in het westen was ondergegaan waren 35 stuks vis het kind van de rekening. De verandering van wind had een steentje bijgedragen. Met al die drukte was Sir blij om weer eens languit te gaan. De stalen roeiboot hield de zonnewarmte 's nachts vrij lang vast en dat deed vrij weldadig aan. Het was nu wachten op de verrassingen van morgen.

Woensdag 21 juli 1971

Rond zes uur die morgen voorspelde het weer niet veel goeds. De zon bleef weg en het was kouder geworden. Een dikke trui bewees nu goede diensten. Om zeven uur het weerbericht via de radio: laaghangende bewolking, in de morgen motregen en na de middag opklaringen. Voor morgen hogere temperaturen. Nou ja, Sir zag de dag wel op zich afkomen. In tegenstelling tot de andere dagen was er nu in de morgenuren geen publieke belangstelling aan de wal.

Tegen tien uur kwam een stel Duitsers met hun plezierboot langs. Ze hadden de foto in de krant gezien en zij wilden er het hunne van weten. "Gaaf het om een wereldkampioenschap of zo maar voor de aardigheid" informeerde één van de Duitsers. Sir Lenssen: "inderdaad, het gaat om de 'Spaß'. Respektvol presenteerden de Duitsers, die ergens op een camping langs de Maas hun plek hadden, een krat bier en sigaretten. "Daar kan ik weer een dag mee vooruit", dacht Sir. Met een 'Auf wiedersehen' werd afscheid genomen.

Opgeven?

Door het donkere weer viel de visvangst best mee. In de loop van de morgen begon het te regenen. De boot werd met het zeil afgeschermd en hieronder zocht Sir dekking. Wachtend op beter weer. Het sombere weer stemde Sir ineens ook somber. Geheel alleen in zijn boot op de Maas. Al bijna vier volle dagen.... Er was geen mens aan wal te zien. Even werd het Sir allemaal teveel. Hij overwoog zelfs om zijn avontuur te beëindigen. Hij overwon zijn twijfels juist op een moment dat de zon achter de wolken vandaan kwam. "Doorgaan, gewoon doorgaan". Een heerlijk warm middagmaal, klaargemaakt door zijn vrouw, verrichtte wonderen en versterkte hem extra. Het zeil werd weer opgerold en de radio ging aan. De burger kreeg weer moed. "Niets aan de hand geweest", dacht Sir, "moeder de vrouw had weer eens lekker gekookt".

Rond twee uur in de middag stond alweer een fotograaf 'voor de deur, van 'de Limburger'. Sir begon zich af te vragen waar die publiciteitsdrukke allemaal voor nodig was. 's Middags was er weer volk op de been. "Ze kwamen zeker eens kijken of ik door het slechte weer mijn boeltje had ingepakt." Ook de rivierpolitie kwam langs. "Hoe lang nog?" vroegen ze. "Nog drie dagen", zei Lenssen. "Volhouden! Laat de moed niet zakken". En de politie te water zette de reis voort.

De dag verstreek en de week was nu gedeeld. Een afwisselende, maar zeker geen gemakkelijke dag. Rond 21.00 uur gingen de gekleurde lampen weer aan. Rustig weerkaatste het licht in de kabbelende golven. Bij muziek van de radio werd nog op paling gevist waardoor de 'dagproductie' 45 stuks bedroeg. Geen gekke vangst. Nog een flesje bier en Sir dook na een bewogen dag onder zeil...

Donderdag 22 juli 1971

Sir had weliswaar kort, maar goed geslapen. Het was fris geweest in de boot, maar niet echt koud. Passerende schepen hadden hem wakker geschommeld. De schippers groetten de vroege hengelaar, soms met hun scheepshoorn. "Allemaal aardige vriendelijke mensen, die schippers."

"Ik begon de dagen nu toch te tellen. Nog twee dagen, nog even de tanden op elkaar", zo bekende Sir ruiterlijk die dag. "Wat zal de dag van vandaag weer brengen? Dit blijft steeds een verrassing". Al vroeg in de morgen was het lekker warm geworden. Het hemd uit en dan maar bruin branden. Om een uur of tien kwam een konvooi van wel 30 of 40 motorjachten aan. Op een afstandje bleven ze op de Maas liggen. Er werden veel foto's gemaakt van de stoere visser en bij het afscheid zorgden deze boten met hun toeters voor een waar concert. "Ik kreeg er kippenvel van", zei Sir.

Op de loswal werd het hoe langer hoe drukker, tot laat in de avond. Met de koplampen van de auto's werd de boot 's avonds in het licht gezet.

Terug naar de vissport. Deze verliep uitstekend. Er werd zelfs een karper van 70 cm aan de haak geslagen, een zeldzaamheid.

Post op de Maas

Ineens stond de postbode langs de kant van de Maas. "Ik kom je de post brengen." Sir: "die zul je hier moeten bezorgen. Je bent een echte postbode of niet." Sir verwees hem naar een boot langs de kant. Zo gezegd, zo gedaan. De postbode stapte in de boot en roeide de Maas op. Sir werd verrast met kaarten van de buurvrouw en van Laurens Pollen. Een origineel idee! Post bezorgen langs de Maas... Al enkele avonden kreeg Sir bezoek van de heren Meens en Willems uit Venlo, die op de camping in Kessel verbleven. Zo ook vanavond weer. Gezellig

samen praten bij een pilsje. Dat verdreef de eenzaamheid. Het waren echte carnavalistes. Tegen 23.00 uur vertrokken ze met een portie paling. Verse paling uit de Maas. "Zaterdag, dan maken we er een feest van", zo vertelden ze nog gauw even bij het afscheid die avond. "Alle campinggasten komen dan met hun bootjes en met deze escorte word je aan wal gebracht." De motor van hun boot werd gestart en ze verdwenen in het nachtelijk duister....

Vrijdag 23 juli 1971

De afgelopen nacht had Sir niet zo goed geslapen. Het ging tegen het einde aan. De spanning werd merkbaar. Jack Pollen en Arnold Wassen waren op het idee gekomen om Sir zaterdagmiddag met muziek af te halen. "Ik vond dit allemaal niet nodig. Er was toch al genoeg losgeweekt in de afgelopen dagen." De kranten werden door Sir goed bijgehouden. "Helemaal alleen, vergeet het maar", stond boven een artikel. "Inderdaad", zo vertelde Sir "ik had nog nooit zoveel bier gedronken als tijdens deze dagen. Wel dertig flessen. En alle merken bier. Ik had op den duur meer belangstelling voor alles om mij heen dan voor het vissen. Op het dobbertje was ik ondertussen ook wel uitgekeken."

Tegen negen uur in de morgen vlogen twee straaljagers laag over de Maas. Ze kwamen uit de richting Venlo. Ze keerden, kwamen opnieuw laag overvliegen en het leek erop alsof ze de visser op de Maas wilden groeten. Intussen had zich weer een flinke karper van ca. 75 cm vastgebeten aan het vistuig. Deze wist, door een breuk van de lijn, te ontkomen. Wel was dit een bewijs dat er in de Maas ook nog wel wat anders te vangen was dan alleen voorntjes. De temperatuur was intussen gestegen naar 31 graden. Aan wal was veel volk op de been. Ook vader en moeder Lenssen kwamen een kijkje nemen. "Kom niet eerder naar huis dan morgenmiddag" riepen zij vanaf de kant. Ook Meens en Willems kwamen weer 'even langs'.

"Morgen zul je opkijken" zo voorspelden ze, "iedereen die bij ons een bootje bezit doet mee. We nemen je op sleep. Je hoeft niet eens te roeien".

'Koninklijk bezoek'

Tegen de avond kreeg Sir nog 'koninklijk' bezoek. Frans met de vrouw, Wie en Truus, schoonmoeder en Kitty. Dat vond hij geweldig. Oma riep vanaf de kant: "kiep maar neet ôm mit det buütje!"

Voor de laatste keer werden de scheepslampen op hun plaats gebracht. Sir Lenssen kon de slaap niet vatten. De zoveelste fles bier en sigaret moesten eraan geloven. Tegen 01.00 uur in de nacht de slaapzak in en onder zeil...

De laatste loodjes wegen zwaar

'De laatste loodjes wegen zwaar.' Steeds kwam dit spreekwoord in zijn geest op. Hij was op deze verheugende zaterdagmorgen vroeg uit de veren. 'Nog zes uur volhouden'. Het zouden voor Sir nog zes lange uren worden. Het was alsof de tijd voorbij

kroop. Tergend langzaam. Zonder er in feite veel aandacht voor te hebben, werd nog tot ongeveer tien uur gevist. In gedachten ging de afgelopen week steeds aan hem voorbij. "Achteraf was ik erg tevreden. Het weer had tenslotte ook meegewerkt. Daarbij zo bruin als een kastanje..."

Zo goed als mogelijk was, ging Sir de boel opruimen. Hein Blomen kwam voor de zoveelste keer naar Sir. Nu om alles netjes op te halen en de spullen alvast naar huis te brengen. Het karwei zat er immers op...

Voor de rest was het afwachten. Er kwamen steeds meer mensen naar de loswal. "Het was er grijs van de mensen. Niet te tellen, maar misschien wel duizend..."

Eindelijk! Het werd half een. In de verte zag Sir ineens een konvooi bootjes aankomen. De heren Meens en Willems hadden dus woord gehouden. Om vijf minuten vóór een werd het anker van de boot gelicht, de ijzeren buizen werden binnenboord gehaald en Willems maakte een koord aan de boot van Sir Lenssen vast.

Oorverdovend lawaai

Om klokslag één uur, een oorverdovend lawaai door de toeters van alle bootjes op de Maas. Applaus van de mensen aan de kant... Zoon Sjors was bij Sir aan boord gekomen en genoot van dit alles. Er werd nog een ere-rondje op de Maas gemaakt en toen naar de kant... Sir zette na een week op de Maas gedobberd te hebben weer voet aan wal.

"Dat was een vreemd gevoel. Ik was net een maanreiziger. Knikkende knieën. Het leek alsof geheel Reuver was leeggelopen", aldus Sir. De gehele familie wachtte hem met bloemen op. Vrouw en kinderen, zijn vader en moeder, schoonmoeder, en maar handen schudden. Nog gauw werden de laatste kiekjes gemaakt. Hein Blomen stond weer klaar met zijn auto. En toen ging het richting huis.

Feest!

Thuis was het net een bloemenwinkel en veel 'proficiatkaartjes' van burens, vrienden en bekenden. Sir kroop snel onder de douche, want een echte wasbeurt was er een week bij ingeschoten. De 'stoppelbaard' werd verwijderd en toen een paar uurtjes het bed in. Even bijslapen! Tot acht uur 's avonds. Toen werd er de gehele avond tot in de late uurtjes gefeest op het succes en doorzettingsvermogen: **"Een week lang onafgebroken dobberend op de Maas."**

De Swalmbode, weekblad voor Swalmen, Boukoul en Asselt

Els Janssen-van Avesaath (samenstelling)

Het Patronaat

In april 1900 gaf het bestuur van de Boerenleenbank in Swalmen opdracht voor de bouw van een bankkantoor met wachtkamer en daarbij de patronaatzaal. Deze zaal kwam mede tot stand op initiatief van kapelaan Souren. Genoemde kapelaan was een van de eerste Limburgse geestelijken die zich met de jeugd bezighield. Hij richtte voor de jongens het R.K. Jongenspatronaat op, de 2de jeugdvereniging in Swalmen. Jongens vanaf de leeftijd van 12 jaar konden op zondagmiddag en -avond ontspanning vinden in allerlei spelen. Men hield toneelvoorstellingen en op de beugelbaan werd menige spannende wedstrijd gespeeld.

Tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 werd alle jeugdwerk door de Duitsers verboden. Maar in het najaar van 1945 werd het patronaat weer opgestart. Entree 10 cent. De belangstelling verflauwde enigszins. Maar een oproep in de Swalmbode in 1956, maakte dat het ledental in korte tijd verdubbelde.

Bericht uit de Swalmbode jaargang 1 nr. 22 – zaterdag 21 mei 1956

Aan de ouders van onze jongens

Thans is het wel de geschiktste tijd om speciaal de ouders van onze jongens, die nu de Plechtige H. Communie gedaan hebben, enige mededelingen te doen omtrent de jeugdbeweging, waar deze jongens nu lid van kunnen worden. Het blijkt altijd weer van groot belang, dat de ouders van de regelingen, die in deze getroffen worden, op de hoogte zijn.

Vooreerst iets over het **Patronaat**:

Het patronaat is toegankelijk voor **alle** jongens vanaf de dag, dat ze twaalf jaar geworden zijn. Aan deze leeftijd moeten we strikt de hand houden en wij hopen, dat de ouders ook zullen begrijpen, dat we onmogelijk ertoe over kunnen gaan om hier uitzonderingen op te maken en jongens toe te laten die nog geen twaalf jaar oud zijn. Ons patronaat kent geen verplichte opkomst. Iedere jongen kan de ene zondag wel verschijnen en de andere zondag niet. De opkomst is volkomen vrij. Ook kan iedere jongen op elk gewenst tijdstip weer naar huis gaan. In de periode van september tot Pasen worden de jongsten wel op een bepaalde tijd naar huis gestuurd. Ook daaraan moeten we voor de goede gang van zaken de hand houden en wij hopen, dat de ouders ons niet te vaak zullen vragen om hierop voor hun jongen een uitzondering te maken. Bijzondere mededelingen worden altijd gedaan in het kastje aan de ingang van het patronaat. Over de gang van zaken in het patronaat mogen we heel tevreden zijn en wij verzekeren u, dat wij alles doen, wat in ons vermogen ligt om uw jongens zoveel mogelijk service, gezelligheid en speelgelegenheid te bieden in een gezonde sfeer.

Verder nog iets over de Katholieke Jeugdbeweging **Jong Nederland**.

Wij starten weer met een nieuwe troep. Hiervan kunnen thans lid worden de jongens, die nu de Plechtige Communie gedaan hebben en verder nog de jongens die vóór 1 mei twaalf jaar geworden zijn, ook als ze nu nog niet de Plechtige Communie gedaan hebben. Jong Nederland is echter iets heel anders dan het patronaat. Jong Nederland kent bij-

voorbeeld wel een verplichte opkomst. Hier wordt de jongen trouw iedere week verwacht. Hier moet hij alleen om ernstige reden weg blijven en dan verwachten wij nog, dat hij zich van tevoren afmeldt bij de hopman. Hier dient hij ook precies op tijd te verschijnen en na sluiting van de troep direct naar huis te gaan. Jong Nederland dient sterk gereguleerd en georganiseerd en gedisciplineerd te zijn. Jong Nederland vraagt veel van de jongens, maar heeft hun ook meer te bieden. De leiders willen ook graag samenwerken met de ouders. Jong Nederland kan voor uw jongens heel veel waarde hebben en we hopen van harte, dat zoveel mogelijk jongens van elke rang en stand goede leden van Jong Nederland zullen zijn, de jeugdbeweging voor de jongens van 12 tot 17 jaar. Verder kan uw jongen

nog lid zijn van K.A.K., Studentenclub of Jongensclub. Ouders wij hopen, dat wij in samenwerking met u veel voor uw jongens kunnen doen en dat uw jongens goede leden van de jeugdbeweging zijn.

In 1963 werd de patronaatzaal, gelegen achter het gemeentehuis van Swalmen afgebroken. De activiteiten werden verplaatst naar het woonhuis van Verheggen gelegen aan Gevaren.

In 1966 werd dit pand verbouwd tot jeugdhuis Gevaren. Het patronaat verhuisde toen tijdelijk naar

het oude woonhuis en kantoor van machinefabriek Konings gelegen aan de Rijksweg.

Kapelaan Niessen gaf nauwkeurig verslag van alle werkzaamheden die tijdens de verbouwing plaatsvonden.

Bosomvorming in Beesels Broek

Stichting het Limburgs Landschap is dag in dag uit bezig om haar natuurterreinen zo optimaal mogelijk te beheren. Goed voor een soortenrijke natuur en daarmee meteen ook een fraaie en gevarieerde natuurlijke omgeving om volop van te genieten. In het Beesels Broek worden de komende maanden werkzaamheden uitgevoerd om het natuurlijk karakter van deze natte natuurparel weer zoveel mogelijk te herstellen en daarmee ook de waterhuishouding van het gebied te verbeteren.

Natuur onder druk

Ondanks alle beheerinspanningen in het verleden staat de natuurkwaliteit nog steeds erg onder druk. De depositie [neerslag] van onder andere stikstof door de jarenlange hoge uitstoot afkomstig uit de landbouw, maar ook uit verkeer en industrie, zorgt nog steeds voor een sterke verzuring en vermesing. Daarnaast speelt verdroging een grote rol. Onder andere populieren dragen hier door een extra grote vochtbehoefte aan bij. Samen met de provincie Limburg en Waterschap Limburg wordt hiervoor in en om het Beesels Broek naar een oplossing gezocht. Om de natuurkwaliteit in het Beesels Broek te verhogen voert de Stichting het Limburgs Land-

In het Beesels Broek worden komende maanden natuurherstelwerkzaamheden uitgevoerd.

worden zullen soorten als wilg, inlandse vogelkers en met name veel elzen zich vanzelf vestigen. In de drogere delen, waar Amerikaanse eik wordt gekapt, is aanplant voorzien. Hoofdzakelijk beuk, maar ook andere inheemse soorten als zomereik, wintereik en winterlinde

schap extra natuurherstelmaatregelen uit. Zo wordt ook het water langer vastgehouden in het Beesels Broek en dat is ook weer gunstig voor de directe omgeving.

Werk in uitvoering

Vanaf 22 augustus tot in december worden natuurherstelmaatregelen uitgevoerd. Voor de insecten die in onze omgeving voorkomen, en daarmee ook voor alle dieren die van insecten leven, is een zo natuurlijk mogelijke samenstelling van de bossen van levensbelang. Daarom worden boomsoorten die hier niet van nature voorkomen, zoals populier en Amerikaanse eik gekapt. Waar de populieren gekapt

worden aangeplant. Het zal in het begin wennen zijn maar binnen enkele jaren krijgt deze bosvorming gestalte door de groei van de aangeplante, maar ook spontaan opkomende bomen en struiken.

Welkom

Door al deze werkzaamheden ontstaat lokaal tijdelijk enige overlast, maar uiteindelijk gaat de natuur er op vooruit. Het natuurgebied blijft ook tijdens de werkzaamheden gewoon voor bezoekers open.

Bron: Stichting het Limburgs Landschap

De 60-er jaore

**Veur de raam bie Meuse en Jan van Killaars sjtóng veur
rieje diek nao 't 'niejste medium' te kieke
mèt de tillevisie sjtóng 'n gans niej tiedperk veur de deur.
Dao mós de radio en de grammofoon veur wieke
en de lètste halve sijnipperdaag dae waas zoeëget verplich.
Idder oug waas in 't kefee op de 'europa-cup' gerich
en de kastelein dae mende get te beure
kreeg te hure: "Wilt geur astebleef neet sjteure!"**

**En wae vreuger 'mós gaon trouwe' ómdet hae neet baeter wis
kreeg van ziene pap te hure: "Jóng, den hats se
mótte vraoge: "Pap, wat is: sjtrak sjpringk de kat nag oppe kis!"
"Doe haes gènne nagel óm dich aan de vot te kratse".
En in de 'bèste kamer' waerde toch nag 'n broelöfke gevierd.
En de tantes telde oet: det wuuërt den fibberwarie-mieërt.
En waas hae vader en het meuderke gewaore
den waas d'r weer 'n kiendje vuuëls te vreug gebaore...**

(oet: 'de ballade van de fiertigplussers' van Nol Wassen)

Leuk om te bewaren (14)

Soms kom je ze ineens weer tegen: oude documenten, rapporten, getuigschriften, nota's, foto's uit je eigen verleden, die een beeld geven van hoe het vroeger was. Vertederd kijk je er nog eens naar en dan vraag je je af: Wat doe ik er nog mee? Het kunnen ook documenten zijn die bij het opruimen van de bezittingen van een overledene tevoorschijn komen. Het zou toch zonde zijn als die voor altijd zouden verdwijnen. Stap er daarom eens mee naar de Heemkundevereniging. U hoeft ze niet af te geven, maar we kunnen ze inscannen en hebben daarmee wellicht nog jaren materiaal voor deze rubriek in Biejeingezeumerd:

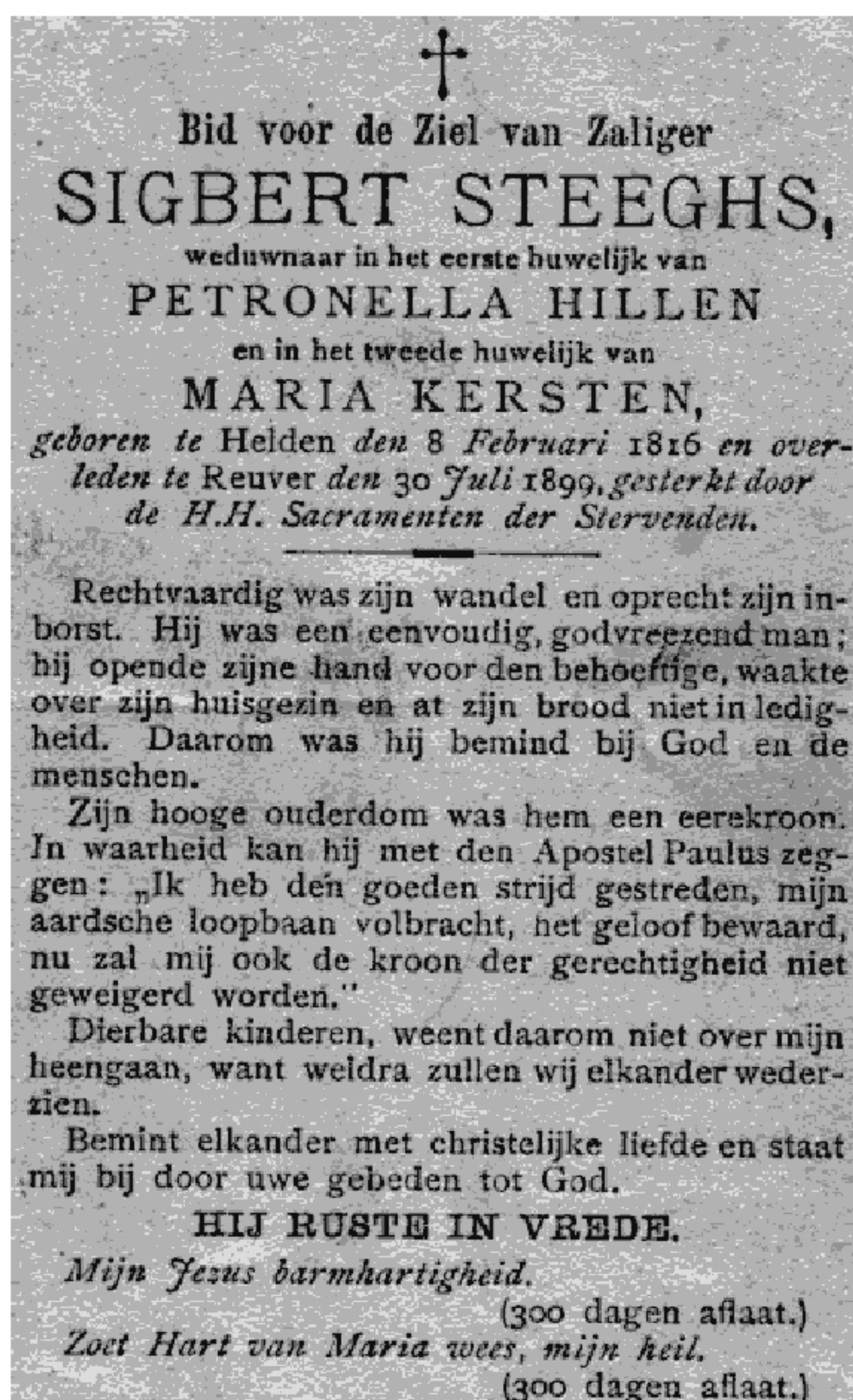
Bidprentje

Gisbertus (Sigbert) werd te Helden op 8 februari 1816 geboren. Zijn ouders waren Joannes Steeghs en Anna-Gertruda Feijen. Hij huwde met Petronella Hillen te Maasbree op 24 november 1841. Na het huwelijk verhuisde het gezin naar Lottum, alwaar kasteelboerderij 'Kaldenbroek' werd gepacht.

Petronella overleed in het kraambed na de geboorte van haar jongste kind Joanna-Petronella, te Lottum op 37-jarige leeftijd, op 26 november 1852.

Acht maanden later huwde Gisbertus opnieuw, met Maria Kersten, te Grubbenvorst werd op 11 juni 1853 het huwelijk gesloten. Het gezin Steeghs-Kersten bleef nog tot Pasen 1860 op de kasteelboerderij wonen.

Half mei 1860 verhuisden zij naar Reuver alwaar boerderij Zangerhof ('de Sang') voor een periode van zes jaar werd gepacht. Maria-Gertudis Kersten overleed op 67-jarige leeftijd op 27 april 1889 te Reuver. Op 83-jarige leeftijd, 3 juni 1899, overleed op de boerderij Gisbertus Steeghs.

Zo was het

De Koet in 1996 en het tunneldak van de A73 in 2019.

